

Dosarul nr. 2ra-1292/23
2-21190307-01-2ra-04102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Vîșcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, Iu. Cotruță, D. Dulghieru)

Î N C H E I E R E

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și menținută hotărârea din 27 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea,

c o n s t a t ă :

La 27 decembrie 2022, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral (f. d. 2-14).

În motivarea acțiunii, a indicat că la 07 august 2019, a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, o cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție.

A menționat că la data de 30 decembrie 2021, peste 2 ani și 4 luni, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a emis hotărârea prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

Ulterior, prin decizia din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Gheorghe Străisteanu, casată hotărârea instanței de fond din 30 decembrie 2021 și s-a încasat de la Vasile Grozavu în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe suma de 1 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție.

A precizat că examinarea cauzei civile nr. 2-20837/19, intentate la 07 august 2019, a durat 3 ani, dintre care 2 ani și 4 luni – în instanța de fond și 10 luni – în instanța de apel, fiind astfel admisă încălcarea gravă a termenului rezonabil.

În opinia reclamantului, aceste acțiuni comise de către instanțele naționale cad sub incidența prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Reclamantul a subliniat că procesul civil, intentat la 07 august 2019, nu constituie o cauză dificilă din punct de vedere factologic sau juridic, nu prezintă nicio complexitate, întrucât în cauza dată nu a fost necesară efectuarea unor acțiuni procedurale complexe, cum ar fi audierea experților, a specialiștilor, numirea expertizelor sau alte acțiuni care ar împiedica luarea unei hotărâri definitive într-un termen rezonabil.

Cu referire la comportamentul părților, a accentuat că dânsul s-a comportat în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare, a întocmit și a prezentat în termenul stabilit de lege explicațiile, probele și alte documente necesare pentru soluționarea cauzei, iar tergiversarea examinării cauzei se datorează exclusiv comportamentului incorect și abuziv al instanțelor de judecată, care intenționat a tergiversat judecarea cauzei din 07 august 2019, timp de 3 ani.

În drept, reclamantul Gheorghe Străisteanu și-a întemeiat pretențiile în baza art. 2 alin. (1), (3), (4), art. 3 alin. (2), art. 4 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 2, 4, 5 din Codul de procedură civilă, art. 1, 2, 9, 15, 16, 19, 21, 1998, 2036, 2037, art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Reclamantul Gheorghe Străisteanu a solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil a cauzei civile intentate la 07 august 2019, precum și încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 27 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea (f. d. 47, 62-71).

La 28 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice, Gheorghe Străisteanu a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 27 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f. d. 50-60).

Prin decizia din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și menținută hotărârea din 27 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 88, 89-99).

În argumentarea soluției emise, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că, în cauza civilă în care se pretinde încălcarea dreptului la judecare în

termen rezonabil, examinarea procesului civil a avut loc în perioada 24 octombrie 2019 – 27 octombrie 2022.

Cu referire la acțiunile procesuale ale instanței judecătorești, instanțele de judecată au notat că, pe parcursul judecării cauzei, nu au fost depistate întârzieri inexplicabile, amânări neîntemeiate, ședințele de judecată fiind stabilite la intervale scurte de timp, ținând cont atât de agenda judecătorului, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, cât și prevenirea răspândirii infecției COVID-19 în contextul măsurilor epidemiologice, circumstanță care nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.

Totodată, instanțele au reținut că ședințele de judecată au fost stabilite în termeni consecutivi restrânși, nefiind admise amânări nejustificate și fără a fi necesară efectuarea de proceduri judecătorești.

În plus, perioadele dintre ședințe au fost stabilite rezonabil, în intervale reduse de timp, cu respectarea echilibrului dintre drepturile participanților la proces și procedurile ce se impun.

La 26 iulie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Străisteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f. d. 106-112).

În motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat prevederile legale.

A obiectat că unicul raționament invocat în decizia instanței de apel și în hotărârea primei instanțe este că termenul de 3 ani, în care s-a examinat cauza civilă, nu ar fi un termen care ar determina încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În opinia recurentului, aprecierea dată de către instanțele inferioare este eronată, întrucât cauza civilă, intentată la 07 august 2019, nu prezintă niciun grad de complexitate.

Totodată, a precizat că decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond nu corespund exigențelor prevăzute la art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă, fiind intenționat ignorate toate probele, prevederile legislației în vigoare, precum și recomandările CtEDO emise pe marginea unor spețe similare.

Prin încheierea din 26 ianuarie 2024 a Curții Supreme de Justiție, s-a expediat intimatului Ministerul Justiției al Republicii Moldova copia recursului declarat de Gheorghe Străisteanu și s-a comunicat dreptul de depunere, în termen de până la o lună, a referinței, cu expunerea asupra obiecțiilor materiale și procedurale invocate în cererea de recurs (f. d. 120).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 28 iunie 2023 (f. d. 88).

Potrivit scrisorii de însoțire, copia deciziei motivate din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Gheorghe Străisteanu la 07 septembrie 2023 (f. d. 100), însă la materialele cauzei lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către destinatar.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, întrucât cererea de recurs a fost depusă la 26 iulie 2023 (f. d. 90).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de către Gheorghe Străisteanu împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Gheorghe Străisteanu este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Gheorghe Străisteanu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Gheorghe Străisteanu conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea

lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gheorghe Străisteanu împotriva deciziei din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni